

AANKONDIGING

Leergang 'Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie'

Door Jan Flaming

De School voor systemische opleidingen organiseert dit najaar opnieuw een leergang Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie in samenwerking met Jan Flaming.

Praktische informatie

Locatie: Schoolpad 7, 6241 CK Bunde
Data: 28 oktober, 25 november en 16 december 2017
20 januari, 10 februari en 3 maart 2018
Tijd: 09.30 tot 17.30 uur, met een uur lunchpauze

Voor diegenen die van ver moeten komen: er is een leuke B&B nabij het station in Maastricht en er is een uitstekende treinverbinding tussen Bunde en Maastricht.

Bed & Breakfast Au Lion d'Or
Hoogbrugstraat 16, 6221 CR Maastricht
043 321 1467

Prijs

Deelname aan de leergang '**Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie**' kost € **750** (incl. reader en lunch), of € **160** per afzonderlijke bijeenkomst.

Accreditatie

Voor leden van de NVRG levert deelname aan de leergang **36 accreditatiepunten** op. De bijeenkomsten kunnen echter ook los van elkaar gevolgd worden en leveren voor NVRG-leden dan 6 accreditatiepunten per keer op. De leergang kan ook door mensen uit andere werkvelden worden gevolgd. Zo deden het afgelopen jaar mensen mee die werkzaam waren in het onderwijs, de gezondheidszorg en organisatieadvies.

Docenten

De leergang wordt gegeven door de filosoof **Jan Flaming**.
Jan Flaming (1950) studeerde filosofie in Groningen, Amsterdam, Keulen en Berkeley. In 1994 richtte hij het Filosofisch Bureau Ataraxia op en van daaruit werkt hij als docent, trainer en gespreksbegeleider. Meer informatie: www.janflaming.nl

Sinds enkele jaren geeft Jan Flaming in samenwerking met de School voor systemische opleidingen in Bunde seminars Filosofie en narratieve therapie. Tijdens de bijeenkomsten zullen leden van de Bunder filosofiegroep, **Nico van der Molen, Jan Olthof** en **Ineke Rood**, in hun functie van opleider systeemtherapie de verbinding leggen tussen de filosofische opvattingen en de praktijk van de systeemtherapie.

Aanmelding

Je kunt je aanmelden voor deze cursus door je persoonsgegevens, cv en motivatie voor deelname aan de cursus te mailen naar

Mariëlle Gelissen

Psycholoog/Systeemtherapeut

Coördinator School voor systemische opleidingen

E-mail: info@schoolvoorsystemischeopleidingen.nl

Telefoon: 06-18050855

Inhoud van de leergang

In narratieve systeemtherapie houden we ons bezig met de woorden, zinnen en verhalen van onze cliënten. We worden geraakt door hetgeen verteld wordt en vaak gaat het om dominante verhalen waardoor de cliënten niet in staat zijn om ruimte te maken voor minder beperkende opvattingen over zichzelf en de ander. In therapie sluiten we aan bij deze beperkende verhalen en zoeken samen met de cliënten en het systeem naar betekenissen die openingen bieden voor een ander en beter perspectief.

Maar hoe zijn we hier toe gekomen? Wie waren de grondleggers van ons gedachtegoed. En welke aspecten van het gedachtegoed van deze denkers herkennen wij heden ten dage in onze therapeutische praktijk?

In deze leergang word je verrast door het gedachtegoed van een aantal denkers die passen in een al lang bestaande traditie en ontdek je de wortels van dit denken. De narratieve psychotherapie wordt in een hedendaags filosofisch kader geplaatst.

De leergang biedt een kennismaking met de opvattingen van een aantal belangrijke hedendaagse denkers. Gedurende de leergang kom je te weten dat hedendaagse denkers aandacht zijn gaan besteden aan de verhouding tussen taal en werkelijkheid en dat zij ons voorstellen het zelf, onszelf, anders op te vatten dan we gewend zijn.

Tijdens de bijeenkomsten worden ook artikelen besproken van therapeuten zoals Tom Andersen, Harlene Anderson, Jan Olthof, Peter Rober, Jasmina Sermijn en Michael White, die het gedachtegoed van de hedendaagse denkers al in de praktijk toepassen.

Programma

Het programma bestaat uit zes bijeenkomsten met een ochtend- en middagsessie, en ziet er als volgt uit:

- **Bijeenkomst 1 (zaterdag 28 oktober)**
Filosofie - van Plato tot Friedrich Nietzsche
- **Bijeenkomst 2 (zaterdag 25 november)**
Taalspelen en bestaan verstaan
Ludwig Wittgenstein II en Martin Heidegger
- **Bijeenkomst 3 (zaterdag 16 december)**
Discours, deconstructie en gastvrijheid
Michel Foucault en Jacques Derrida
- **Bijeenkomst 4 (zaterdag 20 januari)**
Het zelf als rizomatisch van aard en het man-vrouw onderscheid
Gilles Deleuze, Luce Irigaray en Rosi Braidotti
- **Bijeenkomst 5 (zaterdag 10 februari)**
Ethiek en neurobiologie
Emmanuel Levinas en Antonio Damasio
- **Bijeenkomst 6 (zaterdag 3 maart)**
Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie
Peter Bieri, Tom Andersen, John Shotter en Jan Olthof

Onderstaand nadere details van het programma van de leergang filosofie.

Programma 2017-2018

Leergang 'Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie'

Bijeenkomst 1 **Filosofie - van Plato tot Friedrich Nietzsche**

Tijdens de eerste bijeenkomst volgen we in vogelvlucht de ontwikkelingen in de Westerse wijsbegeerte (van Plato tot Friedrich Nietzsche). We zullen te weten komen dat filosofie in de Oudheid werd opgevat als 'politicologisch project', dat Plato de mens opvatte als lichaam en ziel, dat kennisverwerving een kwestie was van door woorden van de meester de waarheid herinneren respectievelijk van schouwen van de waarheid door reiniging van de ziel. Verder zullen we te weten komen dat filosofie in de moderne tijd werd opgevat als epistemologisch project, dat René Descartes verantwoordelijk is voor de 'uitvinding' van de geest en van de mens als 'ik denk' en dat kennisverwerving een kwestie van mentaal constructivisme is. Tot slot ontdekken we dat Friedrich Nietzsche filosofie opvatte als een esthetisch-ethisch project en de mens als een kunstzinnig scheppend wezen, dat als enkeling krachtig in het leven hoort te staan. Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de eventuele implicaties van de opvattingen van Plato, Descartes en Nietzsche voor de therapeutische praktijk.

Bijeenkomst 2 **Taalspelen en bestaan verstaan** **Ludwig Wittgenstein II en Martin Heidegger**

Tijdens de tweede bijeenkomst maken we kennis met de opvattingen van de twee 'reuzen' van de Westerse filosofie van de twintigste eeuw: Ludwig Wittgenstein en Martin Heidegger. Wittgenstein is verantwoordelijk voor de 'linguistic turn' in de Westerse filosofie. Filosofie wordt door hem opgevat als taalanalyse. In zijn boek *Filosofische onderzoekingen* toont hij dat de betekenis van woorden ontstaat tijdens het gebruik, dat wij deelnemen aan taalspelen, dat het gebruik van taal dan ook (spel)regelgeleid is. Heidegger vat filosofie op als zijnsverstaan. In zijn boek *Zijn en tijd* stelt hij voor het zelf op te vatten als 'er zijn' (*Dasein*), biedt hij een analyse van ons bestaan als relationeel en temporeel van aard en roept hij op het bestaan vorm te geven vanuit het besef dat je in betrekkingen bent en vanuit een gevoel van betrokkenheid. Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de implicaties van de opvattingen van Wittgenstein en Heidegger voor de therapeutische praktijk.

Bijeenkomst 3
Discours, deconstructie en gastvrijheid
Michel Foucault en Jacques Derrida

Tijdens de derde bijeenkomst maken we kennis met de opvattingen van Michel Foucault en Jacques Derrida. Foucault laat zien dat elke gespreksgemeenschap een orde van spreken (*discours*) kent – een samenhang van krachtenveld en heersende opvattingen, die met behulp van een aantal procedures in stand wordt gehouden. Derrida toont aan dat het Westerse denken een bepaalde conceptuele constructie kent – in hiërarchisch gestructureerde, binaire opposities. De analyse van het 'discours' maakt echter ook een verandering mogelijk, de analyse van de constructie van ons denken maakt ook deconstructie mogelijk. Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de implicaties van de opvattingen van Foucault en Derrida voor de therapeutische praktijk.

Bijeenkomst 4
Het zelf als rizomatisch van aard en het onderscheid man-vrouw
Gilles Deleuze, Luce Irigaray en Rosi Braidotti

Tijdens de vierde bijeenkomst maken we kennis met de opvattingen van Gilles Deleuze, Luce Irigaray en Rosi Braidotti. Deleuze omschrijft filosofie als de creatie van concepten en stelt voor het zelf op te vatten als rizomatisch van aard. Irigaray maakt duidelijk dat het man-vrouw-onderscheid een door het 'discours' bepaalde conceptuele constructie is die de seksuele differentie niet erkent. Braidotti maakt gebruik van de opvattingen van Deleuze en Irigaray om voor te stellen zowel het denken als het zelf een nomadisch karakter te laten krijgen. Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de implicaties van de opvattingen van Deleuze, Irigaray en Braidotti voor de therapeutische praktijk.

Bijeenkomst 5
Ethiek en neurobiologie
Emmanuel Levinas en Antonio Damasio

Tijdens de vijfde bijeenkomst maken we kennis met de opvattingen van Emmanuel Levinas en Antonio Damasio. Levinas stelt dat – anders dan tot nu toe gebruikelijk – ethiek heteronomie als grondbeginsel zou moeten hebben, dat elke handelingssituatie een ethische dimensie heeft en dat je in staat bent – door te 'luisteren' naar het gelaat van de ander – te doen wat de ander vraagt. Damasio toont aan dat wij – op basis van hersen- en zenuwstelselcapaciteit – in staat zijn in handelingssituaties te voelen wat er gaande is en wat er van ons gevraagd wordt. Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de implicaties van de opvattingen van Levinas en Damasio voor de therapeutische praktijk.

Bijeenkomst 6
Hedendaagse filosofie en narratieve systeemtherapie
Peter Bieri, Tom Andersen, John Shotter en Jan Olthof

Tijdens de zesde bijeenkomst maken we kennis met de opvattingen van Peter Bieri, Tom Andersen, John Shotter en Jan Olthof. Bieri omschrijft de therapeutische praktijk als een praktijk van toeëigening van de wil, waarin door articulatie, begrijpen en beoordeling van de wil de speelruimte van de cliënt om te kiezen vergroot wordt. Shotter vat de therapeutische praktijk op als 'a dialogically-structured process, enacted by living bodies in spontaneously responsive contact with each other' en Olthof stelt voor de praktijk als een vorm van door diagonaliteit gekenmerkte oefenpraktijk te zien, waarin therapeut en cliënt hun verhalen uitwisselen en samenweven.

Gedurende de bijeenkomst bespreken we vanzelfsprekend de implicaties van de opvattingen van Bieri, Andersen, Shotter en Olthof voor de therapeutische praktijk.